

MAGYAR KURIR

Bétaból, Május' 26-dikán 1818.

Nagy Britannia.

A parlamentum' alsó házában Május 5-dikén az Angliában tartózkodó idegeneket illető törvénynek további fenntartásáról tanácskozáva a képviselők, Minister Lord Castlereagh egy beszédet mondott el, melyben jövődre nézve oly nevezetes kinézeteket emlegetett, hogy az Austriai Beobachter, mint maga megjegyzi, méltónak tartotta azokat, a' Londoni leveleket el sem várva, a' Frantzia levelekből kiadni, mint itt is következik: —

„Én azt kívánom, így szoll a' Minister, hogy az idegenekre nézve fennálló eszközök tovább is álljanak fenn. Ezen tárgy felett már elég sokszor elég sok vetekedés fordult elő a' parlamentumban, úgy hogy már most igen kevés újat mondhatunk rólla. Ha szintén igaz is az, hogy nekünk, átaljában szollván, az idegeneket jószívvvel be kell fogadnunk 's vélek jó indúlattal kell bannunk: de az is igaz más felől, hogy találattik ezek közt egy bizonyos rész olyan, melyre szorosan szükség vigyázni. Minden Országláson fel kellene hagyni, ha azonidegenek' mesterkedéseiknek, kik ez vagy amaz országot a' világ' tsendessége ellen való összeesküvés' theatromává kiválasztják, a' közönséges törvényeken kívül különös eszközök által is ellentállani szabad nem volna. Egy legújabban példát bizonyítja erősítésemet. Belgium, a' hol az idegenekre nézve semmi kivérvő törvény nem találattik, sok békételen embe-

rek' öszszegyülekezésének piatzára lett, a' kik ott minden akadályoztatás nélkül főzik Európa' tsendessége ellen a' plánumokat. Ujságírási privilégiumokra is szert tettek, 's rágalmazást és hazugságot hinteznek szélyel; minden *Legitimus Országlások* ellen szüntelen tartó hadakozást organizáltak. Vakmerő bátorsággal oly magas grádirra lépett, hogy nem régen azt jóvallották egy nagy Hatalmaságnak, hogy egy szomszéd országban a' fennálló rendet fordítsa fel, 's azt a' Dynastiának (az Országlóháznak) megváltoztatására hívja meg. Ezeknek munkája vala a' Lord Wellington ellen való gyalázatos célzás is, 's erre nem a' nemest Lord ellen való személyes gyűlölség, hanem csak az affelől való meggyőződés által indították, hogy Lord Wellington szereti a' fennálló Dynastiát 's a' dolgoknak mostani folyását. Ezen békételenkedőknek mozgásaikat úgy lehet tartani, mint a' revolútzio' kovásának félbe nem szakadtt erejézését (forrását). Oly nyughatatlán és vad lelkek találattak, a' kik Európa' felületén elszéledve léven, tsak új revolútzio't lélekeznek, 's magokat semmi módon megnyugtattatni 's megvilágosítottatni nem engedik. Ezeknek fülcsiketek a' közönséges 's magános szenvedések, 's a' tapasztalás' és józan okosság' tanúságaik előtt. A' közönséges békesség, mely megértelhetné vélek azt, hogy az ő iparkodásaiknak semmi sikerre nem lehet, nem táhorhatják ki kezoikból a' fegyvert. A' mi, mindenféle egyébi 's tsak valami kevés okossággal bíró ösz-

szeszűdt embert kétségbe ejthetne, az ő indúlatokat még jobban feléleszti. Szembetűnhető dolog (így végzi szavait a' Minister), hogy ha az idegeneket illető törvény fenn nem állana, ezek a' dühös emberek Angliát választották volna a' magok mesterkedéseik' gyulasztó pontjává. Nem kétlem tehát, hogy ezen ház, továbbá is fel fogja ruházni az Országglószéket azzal a' hatalommal, melynek ő mind ez ideig ily szelid és ily jóltévő hasznát vette."

A' Ministerekkel ellenkező részről Romilly úgy ítélte, hogy minden olyan jóvállás ellen, melly oda czélozna, hogy az idegeneknek Angliába való barátságos befogadtatása félelmességgel megszorítottassék, protestálni kell, mint a' melly barátságos befogadtatásnak az ő ősei is a' magok üldözöik ellen való megtartatásokat köszönik, és a' melly ennek előtte Angliát mind azoknak menedékkellyvé (asylumává) tette, a' kik politikai vagy vallási vélekedéseikért üldöztettek. — A' Minister' jóvállása mindazonáltal ezen ellenmondás mellett is meghatározottat, miuthogy pártfogói 55-tön, ellenzöji pedig csak 18-tzan találtattak.

A m é r i k a.

Ha a' világnak ezen részetskéje Európához egy pár száz mértföldetskével közelebb esne, a' véres verekedéseknek olvasásában időtöltést találó olvasók még ma sem panaszkodnának az ilyenféle történetek' kútfejének kiapadássokért. A' XXXVIII-dik' számú M. Kurirban irtuk vala, hogy Bolívar a' Venezuelai Fővezér, Calabozo' városát megszállotta és minden órán nagy verekedésekről való tudósítást lehet várunk. A' várakozás nem tsalattott meg. A' Madridi Udvari újságban, egész annak módja szerint való Extra-tudósítás (*Extrablatt*, melynek már isten' kegyelméből, a' nevét is elfelejtettük vala) jött-ki, mellyet a' Spa-

nyol Kir. Fő vezér Morilló, a' maga Caraccastól néhány mértföldnyi távolságra lévő hadi szállásáról, *Villas-de-Caraból*, Febr. 28-dikán küldött a' Hadiministerhez. Eszzerént megverték a' Királyi seregek az Insurgenseket, úgy, a' mint itt következik: —

„Kegyelmes úr! Én Vittoriában tanyáztván bizonyos tudósításokat vettem vala *Bolivárnak*, az *Árulónak*, jöveteléről. Ő a' tengeri szelektnek szolgálatjával élvén, az Orinoko vizén felvezett vala, 's magát a' Pacz' seregeivel, mellyek meglehetőes számmal vagynak, egygyesítette. Én egy szempillantatot se' akarrán elveszteni, útomat, postán, Calabozóba vettem, a' hol armadámnak első osztálya tanyázott. Midőn e' hónap' (Februarius) 12-dikén *Calabozóba*, melly város a' térségnek közepette fekszik, megérkeztem, az ellenség egész erejével melly valami 2600 lovasokból és 1500 gyalogokból állott, megtámadott. Az ellenséges armádát az úgy nevezett Republikának Fővezére, *Bolívar Simon* vezérlette. Alatta vezérkedtek a' tartomány' több fejei is, Pacz, Cedeno, Monagas, 's több mások. —

„A' VII-dik Ferdinandus nevű Huszár Regiment a' Navarrai Vadászoknak egy Kompaniájával *Abajonál* állott, melly három fertály órányira esik a' várostól, és a' hol jó legelő van. Ezen tsapatunk az egész ellenséges lovasság által hevesen megtámadtatott: de végre, vitéz ellentállás után a' nagy szám előtt tsaknyyan hátat adni kéntelenített, 's magát a' lovassághoz vissza vonta, mellyet én az alatt Calabozo előtt nagy sebességgel állásba holyheztettem vala. Itt az apró fegyvereknek heves tüzét kéntelenített kiállani az ellenség, 's feles kárt vallott. — De azonban nem bátorzkodott az egész megütközést elfogadni, mellyel én őtet megkínáltam, 's ez az apró verekedés, tsak a' Gerillások 's azon Navarrai 4 Kom-

pániák között történt, mellyeket én a' Huszarok' segítségére küldöttem vala, a' melly apró öszszetsapkodás mindazáltal egész estvig tartott, 's általában vévén nekünk kedvezett. —

„Azonközben az egész város körül mind jobban jobban kiterjesztette erejét az ellenség, melyből által láttam már most, hogy bennünket, a' térségnek minden segedelmeitől megfosztani, a' marhatsordákat elhajtani, 's minket egészszen körül venni iparkodik. Három napokig maradtam Calabozoban, 's ezen idő alatt néhány vershéli kiütéseket tettem az ellenségre, és ő mindannyiszor megvertett: hanem, végezetre látván azt, hogy melly kevés segedelmemre van ezen tartomány, meghatároztam, hogy magamnak az ellenséges lineán által utat csináljak, 's tanyámat a' halmokhoz szállítsam, a' hol tsatázó erőmnek jobb hasznát vehetvén. onnét azután az Araguai termékeny vidékekre is benyomulhatuék.

„Febr. 14. dikén éjjeli 11 órákor indultam ki Calabozóbol oly eltökéltséggel, hogy akár hol mutassa magát az ellenség, az útból elkérgessem. Mindennütt a' Guarico partja mellett folytattam útamat Sambrero felé, a' melly 20 Spanyol mértföldnyire esik Calabozótól. Magammal vittem minden sebeseimet, betegemet, 's az egész bagázsíát, 's a' Királynak mind azokat a' hűséges alattvalóit, kik magokat a' Királyi seregek oltalmazása alá adván a' városból vüllünk egygyütt kivándorlottak. Az ellenség csak reggel tudta meg, hogy oda hagytuk a' várost, 's az ő lovasai bennünket Oriosa nevű helynél nem soká beérvén, dühösen reánk ütöttek: de tsapatjainknak kemény és tartós tüzelése őket nagy vesztséssel vissza verte, és mi tovább folytattuk útunkat, és sem ispotályunkat sem bagázsíainkat el nem veszítettük. A' napnak feljötével Sambrenóba érkezünk, a' hol tsapatjaink ma-

gokat állásba helyeztetvén, itt a' Rebellesek, kiknek már most gyalogjai is megérkeztek vala, minden ponton reánk ütöttek. —

„A' mi Navarrai Regimentünk ekkor a' sikra azonnal kiállván, a' Guericó jobb partján lenyomult oda, a' hol a' faluba bejövő fő utat védelmezni kellett. Kastiliai Batalionunk hosszúkötsapatokra szakadva, azon Vadász Kompániáinknak fedezésére ment, mellyek ezen viznek réveit oltalmazták, melly majd mindenütt általgázolható.

„A' mi Navarrai és Kastiliai Regimentjeink legnagyobb tsendességgel megengedték, hogy az ellenség' tsapatjai hozzájuk közelítsenek, de ekkor osztán retentő tüzet adtak reájok, a' melly zürzavart okozott köztök. Ők azonközben magokat, a' lovakról leszállott Karabélyosai 's egyéb lovasaiknak védelme alatt ismét rendbe szedték, 's egymásután háromszor újították meg a' verekedést, ritka megrettenhetetlenséggel. De mindannyiszor vissza verettettek ám, 's holt testjeikkel borították el a' földet. —

„Igy állának a' dolgok, midőn azonközben a' Kastiliai Regimentnek két Batalionai, neki szegzett bajonétokkal az ellenségnek bal szárnyára rohantak; 's az alatt Vadász Kompániáink, azokat kik az erdőben elszéledtek vala, onnét kikergették. Mi elvettük az ellenségnek úgy nevezett Betsület-Batalionja' zászlóját. A' Kastiliai Regimentből való Chika Márton nevű katona vette el. Megölte a' Zászlótartót is. Ezen dicsőséges napon négy ellenséges Batalionokat tettünk semmivé. A' tsatázó mezőn elesett 400 embereken kívül sok fegyver és sok fogoly jutott kezünkre. A' rebellis seregnek megmaradt része gyalázatos elfutás által mentette meg magát, 's úgy elfogta volt a' félelem, hogy én, csak lovasságom lett volna oly állapotban, hogy mozdúlhasson, ebben az egy tsatában semmivé:

tettem volna ezt a' nevetséges *Venezuelai Respublikát* —

„A' mi vesztesünk ezen néhány napi verekedésekben, ennyiből állott: Élesek; egy Generálisunk, 13 tisztünk, és 253 katonánk; megsebesedtek: 4 tisztjeink, és 61 katonánk; fogságra estek: 94 katonánk.

„Az ellenség többet vesztett ezen embernél.

„Azonban a' Királyi armádára nézve, a' nagy vesztes mellett is, nagyon hasznos resultatumra lett ezen verekedéseknek; 20 mértföldnyi hátrálás alatt megmentettük bagázsiánkat, sebeseinket, és betegeinket, pedig minden felé nyilván lévő térségen tettük hátrálásunkat. Az ellenség nem jött Sombrerónál tovább utánnunk, 's hátrálásunknak folytatásában tovább nem is alkalmatkozott. Semmi egyéb nyeresége ezen tsatákból nem volt azonkívül, hogy Calabozót elvette tőlünk: hanem onnét a' lakosoknak nagy része eljött vállunk, és mi semmit ott nem hagytunk, a' minek hasznát vehetné 's arra fordíthatná, hogy lovasságát a' térségen kiterjeszthesse.“

„Morillo, K. Fővezér.

Az Északi Amerikai egygyesült Státusokból érkezett újságlevelék azt erősítik, hogy Bolívar lett volna ezen verekedésekben a' győzedelmes.

* * *

A' La-Platai Respublika nagyon mérges és hatalmas ellenségre talált a' töllel pártolt 's azolta egy magánosan fennálló Státusnak megfundálásán iparkodó Artigasban, a' ki egyszermind háromféle ellenséggel mérészel küszködni, úgymint ezen Respublikán kívül a' Portugallusok 's a' maga tisztjei között is néhányok ellen, a' kik töllel pártoltván a' vezetett Respublikához szítanak. Azt írják felölle, hogy oly nagy ereje van, hogy mind a' hárommal megmérkezhet;

a' Respublikának egy Osztály seregét márkétszer verte meg.

* * *

A' Baltimorci és Philadelphiai újságlevelék megegyezőleg erősítik, hogy Anglus Lord Cochrane, a' Spanyol Independensek' Országglószéke által megkínáltván, hogy annak azon hadi hajós seregét, melly a' Tsendes tengeren oláldokdik, vegye a' maga vezérlése alá, ő ezt felvállolta. — (Mikor útozott el ezen Lord Angliából, nem írják a' nevezett újságlevelék).

A' La-Plata mellyéki Egygyesült tartományok' Congresszusa Hirdetést botsátott az egész pallérozott világon találató minden népekhez. A' Hirdetést a' Congressus' Elölülője *Don-Pedro-Ignatio-de-Castro-y-Barros*, 's a' Titoknokja *Don-Jose-Eugenio-de-Elias*, irták alá. Tavaly Oktober' 25-dikén jött ki. Mondják, hogy nagy garral (emphaisissal) van írva. — Mi ezt még nem láituk.

Az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' Congresszusa előtt mostanság vezetes kérdések forgottak fenn. — Clay (ki a' Nagy Britanniával *Gentben* kötött békeség' dolgában alkudozó biztos volt, és most a' Kepviselők' házában oratoroskodik, jóvallotta ezen háznak, hogy határozza meg azon summát, mellyet a' La-Platai Congressushoz küldetődő Követnek fizetni kell. Látni való, hogy ezen jóvallás más szókkal tsak azt tette, hogy a' Congressus a' La-Platai Respublikának függetlenségét, nyilvánvaló módon ismerje meg; 's minthogy a' Congresszus ezt még most, előre való vigyázásból, tsellekedni nem akarja: tehát vissza vetette a' jóvallást. Anderson nevű Kepviselő is terjesztett, más szín alatt, vagy más formában, de éppen ezen tárggyrol, hasonló jóvallást a' Congressus' elejébe; de ez is vissza vettett.

Maga az Országglószék szerentsésébb vala a' mult Mártz. 25-dikén egy jóvallá-

sáral, melly a' Seminolek nevű Indus népetilleté. Ez még egy pallérozatlan nép. Régen bajlódnak véle az Egygyesült Statusok, 's azért bajos véle banni, hogy a' Floridai határokon belől, és így Spanyol földön lakik. A' nép magában kitsiny; az ellene való hadakozás is tsekélység volna magában, hanem a' Spanyolokra nézve gondolják, hogy nevezetes politikai tűznek szolgálhat felgerjesztésére, mellyet az Elölülőnek a' képviselőkhöz küldött jóvallásából nyilván látni lehet. Ezen jóvallásban ilyen sarkalatos principiumot teszen-fel az Elölülő: *Ha Spanyolország ezen vad nemzetnek, melly az ő földjén lakik, a' mi vidékeinkre való beütéseit megakadályoztatni nem tudja, szükség, hogy az Egygyesült Statusok magok akadályoztassák-meg, az az más szókkal, az Egygyesült Statusok ezen esetben el nem mellőzhetik azt, hogy a' két Floridákat, azért, hogy tulajdon határait a' nevezett népnek beütései ellen védelmezhezzék, elfoglalják.*

Ehez képest egy oly végzést hirdettetett-li a' Congresszus, most, mellyet még 1815-ban határozott volt meg. A' végzés ez: —

„I. Tzikkely. A' Congresszusra összegyülekezve lévő Szenátusnak 's a' Képviselők' házának részéről parantsoltatik, hogy az Elölülő, a' Pordidó vizéhez képest napnyugotra fekvő 's még az Egygyesült Statusoknak birtokában nem lévő, *Napnyugoti Floridának* nevezetű egész tartománynak elfoglaltatására, hatalmaztassák-meg.

II. Tzik. Továbbá parantsoltatik, hogy az Elölülő a' nevezett tartománynak elfoglalására 's elfoglalva való tartatására, 's az ott lévő lakosoknak az Egygyesült Statusok' hatalma alatt lejendő oltalmaztatásokra, annyi katonaságot 's annyi tengeri erőt fordíttson, a' mennyit szükségesnek fog tartani.

III. Tzik. Végezetre parantsoltatik, hogy ezen költségre a' kintstárban találtató 's még egyébre nem fordított pénzéből, 20,000 Dollárok adattassanak kezébe. Költ Februárius' 12-dikén, 1818-ban. —

„Clay, a' Képviselő ház Orátora.

* * *

Jamaika szigetéről azt írják, hogy ott, a' La Platai Egygyesült Statusok' rágadozó hajóji egy időtől fogva nyüzsgeni kezdettek. St. Domingó és a' Tehenek' szigete között is hetet szemlélték-meg. Mint mondják az a' czéljok, hogy a' *Porto Riccotól* nem messze lévő *Vicque* vagy *Krabben* nevű szigetet az *Insurgensek'* számára elfoglalják, és, mint *Amélia* szigetén, a' honnét az Északi Amériakai Egyesült Statusok elkergették őket, telekedtek volt, itt is hadi magazinmos helyet akarnak felállítani. Itt is az az *Auri* nevű Oberster dolgozik, a' ki *Ame-liát* elfoglalta volt.

Trinidad szigetére 300 Anglus tiszték 's egyéb önkéntvállalkozottak érkeztek meg, kik az Amériakai insurgensek-nél szolgálni akarnak.

Szent Ilona.

Innét az írják Febr. 28-dikán, hogy Gróf Moutholon és Generalis Gorgaud össze veszték, 's a' dolgot duellálás által kellett volna eligazítani. A' Gróf volt a' kihívó: a' Generalis ellenben nem fogadta-el a' kihívást. Eszserént a' lett a' dologból, hogy Gen. Gorgaudot Bonapartétól elválosztották, 's a' szigetnek tuló részére. vívén, ott az Anglus Hadnagy Jackson gondviselése alá adták, addig, míg Európába vissza küldhetik.

Ugyan ezen dologról azt olvassuk egy Londoni újabb tudósításban, hogy Gen. Gorgaud, a' Camden nevű hajón, melly Napkeleti Indiából jött hazafelé, már megérkezett Dealba. Az a' *Balcombé* nevű Sz. Ilonai Anglus lakos is,

kinél *Bonaparte* addig lakott volt, míg a' házát elkészítették, ugyan ezen hajón egész familiájával egygyütt vissza jött Angliába. *Bonaparte* maga volt az, a' ki nem engedte, hogy *Gr. Montholon* és *Gen. Gorgaud* duelláljanak.

Napkeleti India.

Itt is tüzesen foly a' vérontás. *Anglus Oberster Scott* November' 26. dikán nagyon megverte a' *Berari Raját*. Az ellenségnek 75 ágyujit mind elvette egész hadi készületével, 's 40 elefántjaival egygyütt. Néki csak 130 emberei estek el. Maga a' *Raja* is elfogattatott.

Sir Marcolin Dec. 21 - dikén a' *Holkár* seregei ellen viaskodott. A' verekedés nem sokáig tartott ugyan, de nagyon véres volt. Az *Anglusok* 30 *Európai tiszte* 's 700 köz embert vesztettek el. Hanem az ellenség' vesztese 2000 emberekre telt. Az *Anglusok* *Holkárt* is 60 ágyut nyertek el 's azt a' helyet is elfoglalták, a' hol *Holkár* a' tsata előtt állott.

Peis hwa a' *Fejedelem* még nem hódolt meg. *Jan.* 2. dikán nagy erővel megjelent *Poonah* vidékein; úgy látszott, hogy meg akarta támodni az *Anglus* armádát, de megváltoztatván plánumát, hátráláshoz fogott. *Brigadéros Smith* által üzettetik.

Frantzia Ország.

A' Rhodezi polgárok' pere Albany-ban (folytatás).

Ezen per ilyen nevezetességekkel végződött el: Az *Elölülő* utójára még egyszer mindent elmondott az esküdtek előtt; a' kérdéseket mindenik vádoltatott személyre nézve az *Esküdtek* elejébe terjesztette; ezek ekkor egy különös szobába mentek, 's az *Elölülő* a' vádoltattakat egy más szobába kísértette; az *esküdtek* négy óráig tanátskoztak, ekkor a' szalába kijővén, végzéseket felolvasták, melly az elejékbe adatott kérdésekre való feleletekben állott, mint itt következik: —

Bankalné, Bastide, Jausion, Colard, és *Bax* bünösök, mint a' kik a' gyilkosságban, előre való meggondolással részesültek. *Benoit Anna* bünös, mint részes a' gyilkosságban, de előre meggondolás nélkül. *Missonnier* nem bünös sem a' gyilkosságban sem részesülésben, de bünös a' holt testnek a' vízbe való vetetésében. *Bastide* és *Jausion* a' *Fuel* des házába tett *letöréssel* való lopásban is részesek. *Bax, Colard, Bastide,* és *Jausion* a' halottnak a' vízbe tett vetetésében is részesek. *Mansonné* nem bünös, sem egygyikben sem másikban.

Felolvastatván ezen Feleletek, az *Esküdtek* *Elölülője* azokat alá irta, 's a' *Birák* *Elölülője* a' vádoltattakat behívatta. Gondolni lehet, melly indulattal vártak ezek a' fejekre kimondandó ítéletet.

Most már a' négy *Birák* mentek a' magok *Elölülőjökkel* egygyütt különös szobába, hogy a' *Törvénykönyvből* a' bünötlést a' bünösök között kinekkinék bünéhez szabják.

Ezt elvégezvén a' szalába visszajöttek; az *Elölülő* a' bünösöket egygyenként behívatta. Legelőbb *Mansonné*t hivatta be, ki is a' maga feloldoztatását haliván, a' szalából, a' nélkül, hogy a' bünösökre mondandó ítéletet megvárta volna, eltávozott, és minden késérő nélkül, nem a' fogházba, hanem szállására ment, mellyet már előre felvétetett vala; 's a' hol mind addig lakni fog, míg a' többi, ugyan ezen gyilkosságért elfogattatva lévő bünösök' pere lesoly, melyben néki mint tanúnak, ismét figurálni kell.

* * *

Princz Conde, életének 81. dik esztendejében *Máj.* 13. dikán meghalozott; a' *fija* *Princz Bourbon* Londonban lévően utánna küldtek. Oly tsendesen mult ki az öreg *Princz*, mint ha csak eszenderedett volna. Tulajdon kezeirészei készített testamentoma, mellyet megtaláltak Londonban, 1816-ban datáltatott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Minekutánna ő Cs. Kir. Felsége a Magyarországon eddig fennállott Görög-Catholicus Püspökségeken kívül Eperjesen még egy újnak felállittatását rendelni, 's oda a Munkátsi Görög-Cath. Káptalannak eddig volt Primiceriusát, (Seniorát) Kánonckját, 's Gen. Vicariust, Fő Tisztelendő Tarkovics Gergely urat, Püspökké már régebben kinvezni kegyelmesen méltóztatott volna, ő Nagysága e' hónap' 18-dikán, mint Eperjesi Püspök, Budán a Kir. Helytartó Tanátsnál az öszszegyülekezett Tanátsosok' jelenlétében, a' szokásban lévő hitet letette.

Május' 17-dike 's 18-dika közt éjjeli egy óra tájban Budán a' Sáros Ferdőnek azomszédságában, a' századoktól ólta fenn álló Gellért hegyének oldslából egy nagy darab kőszikla nagy ropogással leomlott, 's a' hegy alatt lévő házaknak hármára, úgy mint, a' mellyek az omláshoz legközelébb feküdtek, olly nagy erővel rohant, hogy ezeknek hátulsó részeik egészen össze rozkadtak; o' melettegy aszszony személynek is, ki az egyik ház hátulsó osztályában nyugodott, lába eltört; valamint egy lovat is, melly az egyik ház istálójában volt, az omló kősziklának terhe agyon nyomott. Úgy gyanittatik, hogy ezen kőszikla darab, a' sebes essözések által, mellyekben nekünk is volt itten a' múlt napokban rézsűnk, szabadult el a' többi köves testtől.

Kassán a' múlt hónap' végefélé Báró Mihaldi Splényi Gábor úr ő Excellentiája, F. M. Lajtnánt, Valóságos Titkostanátsos, a' Mária Therésia Katonai Rendjének 1790-től fogva kiseresztes vitéze, 's az 51-dik számú Cs. Kir. gyalog Regementnek 1788-tól fogva tulajdonosa, úgy Báró Berzeviczi és Daro-

czy Berzeviczy Ferentz úr is, meghaláloztak.

B é t s.

Itt az urnapi, közönségesen szokásban lévő Szent Processio, a' múlt tsötörtökön, a' melyhez tartozó Nagymise a' Sz. István templomában tartatott, a' bevett rendtartásokkal megegyező ajtatos pompázással ment véghez, 's Császár és Király ő Felségének távolléte miatt Koronaörökös ő Cs. K. Fő Hertzegsége által vezettetett, 's Ferentz, Lajos, és Maximilián ő Fő Hertzegsége, a' Cs. K. Udvari Fő Rendek, 's a' Cs. K. Testőrző seregek által kísértetett. Az utzákon, mellyeket az ajtatos sereg bejárt, a' reguláris katonaság formált sorokat, a' piatzokon pedig polgári fegyveres tsapatok állottak sorban, 's az úgy nevezett Grabenen álló Granadiros Batalion hármas Salvét lött.

A' Majlandból jött tudósítások szerint Renát ő Cs. Fő Hertzegsége, a' Lombard-Velencei Vice-Király, Monzába e' hónap' 12-dikén estréli 9-tzedfél órakor kivánt jó egészséggel, megérkezett, a' honnét Majlandba való pompás bemenetelét fogja tartani, de hogy melyik napon, még ez nem tudatott.

* * *

Az ő Cs. Kir. Felségek' útozásáról szolló tudósítások, mellyek Bétsbe már megérkeztek 's kihirdettettek, Május' 17-dikéig terjednek. Ekkor Spalatróban voltak ő Felségck, a' hova 12-dikben estréli 7 óra előtt érkeztek-meg, 's a' tengeri készületek' helyénél a' hintóbol kiszállván, a' polgári 's katona előljárók 's a' papság által tiszteltettek, 's onnét gyalog, a' Kerület tisztsége' házához szállásra mentek, melly közben min. Jón harangok megvonattattak, az ágyuk valamint a' sántzokon úgy a' hajókon is

durrogat, 's az öszszegyülekezett soká-
ság érrendező kiáltozásai a' levegőt har-
sogtatták.

Május' 17. dikén a' fő templomba
közönséges istentiszteletra mentek ö Fel-
ségek, 18. dikén a' Cz. Felsége útját
Sign felé folytatni, Fels. Aszszonyunk
pedig, ha kedvező szél lenne, a' tenge-
ren Raguzához evezni, szándékoztak. —
Ö Felségeknek mind kettőjöknek válto-
zás nélkül való jó egészsége volt.

Elegyes Dogok.

Spanyolországban Arnedo városa
felett Apr. 10. dikén oly nagy szélvész
kegyetlen e lett, hogy a' legerőssebb előfá-
kat tövestől kitékerte, 's a' mezőn dolgo-
zó emberek, hogy a' szél el ne ragadja
őket, a' földhöz lapulni 's ragaszkodni
kéntelenítették.

Melly nagy oka legyen Romának ar-
ra, hogy a' vendégeket jó szívvvel lássa,
megtettzik ezen jegyzésből: Hiteles ban-
kósk' felszámálása szerint 2 millió Scu-
dira tett az a' summa, melyet az idege-
nek tavaly Romában hagytak, még pedig
régiségekre 's remek mesterművekre fel-
vásárlására igen kezeset adtak; hanem
nagyobbadon az egész summát élelemre
's időtöltésre költötték-el.

Az északi pólus felé útnak indúlt
Anglus hajókról ezeket jegyzik meg: Ha
ezen hajók tsak miherés reménységet
kapnak is azeránt, hogy ezélszásokban
boldogulhatnak, úgy egy se' fog közzü-
lök a' jövő 1819. dik esztendőnek nyara
előtt vissza térni. Ezen expeditió oly
készülettel indúlt meg, a' milyennel oda
még senki se'. Arra az esetre, hogy,
ha, Grönlandon vagy Islandia szigetén
telelni kéntelenítették, az a' reménség
képlálhatja őket, hogy mint itt mind ott

meleg források találtatnak, mellyeknek
segédelmével, mint a' Sz. Tamás klas-
tromabéli Barátok már szerentsés példát
mutattak, ök is kitelehetnek. Ezen klas-
trom a' 14. dik században építetett Grön-
land' keleti partján. A' Barátok az em-
litett meleg források' segédelmével nem
tsak hogy életjeket meg tartották, hanem
tűrhetőképpen is éltek. Meleg forrás víz-
zel melengették Czelláikat, klastromjok'
folyasóit 's templomjokat; ezzel főztek;
ezt meszes lávával öszszelegyítván, va-
kolnivalót készítettek belőlle, 's ezzel épi-
tettek; a' klastrom mellett egy kis kert-
ben egész esztendőáltal zöldséget termesz-
teittek. Oly mel-gek ezen források, hogy
a' tenger' vize, a' hova befolyának, a'
part mellett be nem fagy. A' madarak
és halak télen által ezen meleg vizeket
lepik, 's a' lakosokat élelemmel tartják,
A' hó itt 9 hónapig hever megfagyva a'
földön, 's az alatt semmi essözés nem al-
kalmatlankodik a' lakosoknak. Sok szép
jegyzést fognak itt tenni ezen tudós An-
glusok.

* * *

A' tengeri prédalók nagyon hatal-
maskodnak. A' Loyd' kávéházában ta-
láltatni szokott kereskedő klastromban
négy Anglus hajók neveztetnek meg, mel-
lyeket mostanság elvettek. Ilyenek a' Ne-
ptunus, Favorita, Margarét és Aurora.
St. Jago de Kuba mellett egy oly Spa-
nyol hajót vettek-el az insurgens prédá-
lók, a' melly 300 Szeretsen rabbal volt
terhelve. A' Havannai levelek jelentik,
hogy ezen számps prédalók mostanság
általjába igen gazdag hajókat fogtak-el,
mellyek között egy 26 ágyus Spanyol
hajó tsupa Piastereikkel volt terhelve; ezt
igen nagy verontás után felmászással fog-
tak-el.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Máj. 22-dikén 251 — 23 dikén 248 — 25-dikén 245 — forintot.